

Paul Cook
SAULĖS TVIRTOVĖ
Mokslinis fantastinis romanas

Gigantiškų liepsnų apsuptyje Saulės fotosferoje skrieja kosminė stotis Ra. Ši stotis, be to, yra dar ir kalėjimas, kuriame uždaryta per šimtas pačių žiauriausių nusikaltėlių. Tačiau savo nusikaltimų jie neprisimena, nes šių žmonių atmintis ištrinta. Staiga šioje „Saulės tvirtovėje“ prasideda siaubinga epidemija, kurios pasekmės ir Ra, ir Žemei yra neprognozuojamos...

Iš anglų kalbos vertė ANITA KAPOČIŪTĖ
Serija "Pasaulinės fantastikos Aukso fondas"
203 tomas Serija įkurta 1990 m.

Paul Cook - FORTRESS ON THE SUN
New York, ROC, 1997

Copyright © by Paul Cook, 1997

Cover art copyright © by David B. Mattingly, 1997
Vertimas į lietuvių kalbą ©, leidykla "Eridanas", 2001
Elektroninė versija © Knygute.lt, 2010

1.

Iš beržynėlio, supančio siaurą pievelę, tankmės į nakties tylą išniro žmogus. Jis buvo aukštas ir stambus, tačiau šnarancia žole žengė grakščiai lyg šokėjas. Žmogus tyčia ėjo taip atsargiai, nenorėdamas sutrikdyti čia tvyrančios ramybės, kurią jie sunkiu triūsu susikūrė patys. Tiesą sakant, savo pasirodymu jis nebenorėjo sudrumsti niekieno ramybės - niekad.

Janas Makfarlendas Hačingsas, mokslų daktaras, garsus biochemikas ir kraugerys žudikas, kuriam nebuvo lygių istorijoje, lėtai sliūkino per pievą - tokiu metu jis taip elgdavosi kiekvieną naktį. Hačingsas išvengė keistų pastaruoju metu jų bendruomenę varginančių greitmiego priepuolių - priešingai, užmigti jam anaipol nebūdavo lengva, - tačiau jei prieš eidamas ilsėtis apskurdavo kelis ratus šioje mažytėje pragaro oazėje, paprastai bent šiek tiek atsipalaiduodavo.

Dienos šviesos valandomis Hačingsas neturėdavo laiko kitoms mintims: jam reikėjo rūpintis šimto trijų vyrų bei moterų - tokių pat tremtinių, kaip ir jis - bendruomenė. Tačiau naktimis jį apnikdavo slėpiningi sąžinės priekaištų balsai. *Žudikas!* - kuždėdavo tie balsai. *Naikintojas!*

Kamuokis pragare iki pat savo dienų galo! Tie balsai pritildavo tik tada, kai po visų dienos darbų jis imdavo sukti ratus pievoje.

Nutviekstas skaisčių virš galvos spindinčių žvaigždynų, Hačingsas žingsniavo per pievą, atidžiai saugodamasis, kad savuoju 250 svarų (iš kurių keturiasdešimt teko masyvaus aukso apyrankėms ant riešų ir čiurnų - "grandinėms", pasak paties Hačingso) svoriu nepažeistų trapios hibridinės žolės, kuria buvo užsėta pieva.

Vis dėlto žaliuojanti lanka negalėjo suteikti jam tokios paguodos, kokios geidė graužianti jį sąžinė. Šiaip ar taip, vienintelė tinkama kaina sumokėti už šitokius nusikaltimus tegali būti jo paties mirtis - galas, kuris tikriausiai anksčiau ar vėliau neišvengiamai užgrius kelių milijardų tonų itin įkaitusios vandenilio plazmos pavidalu. Gyvybės siūlas nutrūks per trilijoninę sekundės dalį - gerokai anksčiau, nei sąmonė suspės tai užfiksuoti. Vieną akimirką jis bus dar gyvas, rūpinsis savo draugais, o kitą - kaip ir tie patys jo draugai - jau bus virtęs atomų garų debesėliu.

Priešingame pievos gale, maždaug keturiasdešimties jardų atstumu, dunksojo Hačingso džiaugsmas ir pasididžiavimas - nedidelis nameelis, suręstas iš tikros, rankomis apdorotos medienos. Kuriant ir užsėjant pievą neapsieita be

talkininkų, tačiau altaną Hačingsas pasistatė pats. Ji buvo vieno iš nedaugelio Hačingsui likusių vaikystės prisiminimų atspindys. Jo dėdė Bakas turėjo nedidelę fermą netoli Louvelo, Masačiu-setse. Su ferma ribojosi penkių akrų ploto nešienaujamos pievos, apsuptos senų, išsikerojusią beržų. Pagal aną pievą Hačingsas ir sumodeliavo šią, kurioje stovėjo dabar. Tiesa, šioji - gerokai mažesnė, vos penkiasdešimties jardų pločio ir gal aštuoniasdešimties - ilgio, tačiau tokia pat tikra, kaip ir dėdės valdų lankos. Ar bent jau žolė ir medžiai iš esmės buvo tikri.

Šituo kūrinium Hačingsas labai didžiavosi.

Stovėdamas žemutinėje pievos dalyje, greta iliuzinio tvenkinio veidrodiniu paviršiumi, Hačingsas nejučia dirstelėjo į žemę po kojomis. Nebuvo jokios priežasties šitaip pasielgti. Matyt, jį bus paakinęs instinktas.

Čia, liaunoje žolėje pačioje tvenkinio pakrantėje, jis pastebėjo keletą ilgų rėžių, tamsi drėgna dirva juodavo blyškių šalavijų fone. Aki-vaizdu: žolynai išrauti, žemė išknista. Hačingsas apsižvalgė prisimerkęs, kad geriau matytų tamsoje, ir pastebėjo dar kelis išrausiotų kupstų ruožus.

- Viešpatie aukščiausias! - sustūgo Hačingsas. Išknisti dryžiai buvo ne kas kita, kaip aikštės

žymos ir vartų linijos. Abejonių neliko: keletas mažų Berniukų, nepaisydami jokių draudimų, buvo atšliūkinę čia pažaisiti futbolą. Hačingsas visai supyko pastebėjęs, kad ištryptas nemenkas vejos plotas. Dievulėliau, panašu, kad Berniukų čia buvo susirinkęs visas pulkas!

- Prakeikimas! Interkomui: ryšys. Berniukų miegamasis, - riktelėjo Hačingsas.

Greta dešniosios jo ausies tyliai skimbtelėjo - ryšio sistema atvėrė kanalą tarp jo ir miegamojo, kuriame gyveno mažieji Berniukai.

- Prabuskite, mažieji nenaudėliai! Kalba Hačingsas. Aš esu pievoje. Noriu sužinoti, kas buvo atlindęs čia šiandien, pavakary. Atsakykite, arba šįsyk jau tikrai iškviesiu Pėrėją!

Tuzinas iš miego pažadintų mažųjų Berniukų kaipmat subruzdo; atsakymų, sklindančių interkomo ryšiu, kakofonija užtvindė dešiniąją Hačingso ausį. Paminėjęs Pėrėją, Hačingsas tikrai nebegalėjo skūstis dėmesio stoka. Vaikai bijojo Pėrėjo nemažiau nei suaugusieji - Garo. Pėrėjas, tiesa, tebuvo pramanas, tačiau Garas - toli gražu ne.

Hačingsas nė nelaukė, kol kas nors prisipažins. Jis numanė, kas galėjo pievoje organizuoti futbolo rungtynes.

- Metju Vaitai, pabusk! Tau teks už tai atsakyti!

- *Ką? Aš nieko nepadariau!* - suinkštė mieguistas balselis.

- Tiktai nepasakok. Visa pieva nuniokota!

- *Visa nenuniokota, tu, nusipenėjęs melagi!* - užprotestavo Berniukas.

- Jūs sunaikinote tai, ką mes auginome ištisus mėnesius!

- *Visas duobes išrausė Bobis!* - pareiškė Vaitas.

- Bobiui Nakamurai tik penkeri, ir jis visada manęs klauso. Be to, Loreina matė tave, kai vieną dieną Krapštukų Irštvoje kurpei futbolo kamuolį. Ji man tai pasakė.

- *Nieko ji nematė, melagi tu!*

Pasipiktinęs Hačingsas krestelėjo galvą.

- O Viešpatie. Juk žinojau, kad vieną gražią dieną ką nors panašaus iškrėsi. Anksčiau ar vėliau.

Keletas mažųjų Berniukų savo miegamuosiuose ėmė kalbėti ir šaukti vienu metu:

- *Atsiknisk nuo jo, Janai! Nesikabinėk, senas kliautininke! Tu, storas riebus kliautininke!* - Iš Berniukų miegamųjų atsklido ir keletas sūresnių žodelių.

- Štai ką aš jums pasakysiu, - pareiškė Hačingsas. - Mes plūkėmės ištisus metus, kol paden-

gėme gruntą gyvybinga dirva. Ir triūsėme anaip-
tol ne tam, kad jūs viską suniokotumėte. Nuo šiol
čionai jums draudžiama ir koją įkelti. Girdite?

- *Kur tuomet mums žaisti?* - pasipiktino Metas
Vaitas. - *Kamuolys amžinai nukrenta nuo Sta-
diono stogo, be to, net nemėgink atimti kamuolį
iš priešininko - tuoj pat paslysi ir atsitrenksi į
sieną.*

- Pieva skirta naudotis visiems. Tai *parkas*, o ne
futbolo aikštė.

- *Jau panašiau į kapines, štai ką tau pasakysiu.*

- Žiūrėk man, Metai.

Metju Vaito - dvidešimt aštuonerių metų šatlo
piloto - retrogradinės amnezijos atvejis buvo
vienas sunkiausių. Iš jo sąmonės išsityrė visa
suaugusiojo patirtis, ir proto išsivystymo lygiu -
jau nekalbant apie brandą - jis liko septynmečiu
berniuku. Hačingsui derėjo žinoti, kad vaikų
nevalia palikti be priežiūros. O mažų Berniukų -
ypač.

Metas Vaitas vėl prapliupo:

- *Ei, ar tik tu pats ne ten su visomis savo gran-
dinėmis? Kaip kažin ką, pievoje ir šlaistaisi, ne
kur kitur! Galiu prisiėkti: pats ten vaikštinėji,
savo grandinių svoriu rausiodamas dirvą su kiek-
vienu žingsniu!*

- Grandinių svoris nieko nereikia, - atkirto Hačingsas.

- *Galiu lažintis: paskui tave lieka tikras išknistas griovys! Galiu lažintis iš milijono "žalių"!*

Hačingsas atsakė:

- Juk aš pats parką ir projektavau. Vaikščioju čia labai atsargiai.

- *Tu juk melagis ilgaragis, Janai! Melagis ir amžiais kabinėjiesi! Tu šlykštus! Nekenčiu tavęs! Nekenčiu tavęs!*

Hačingsas išgirdo skimbtelėjimą: dvidešimt aštuonerių metų amžiaus mažas Berniukas nutraukė ryšį. Juo pasekė ir kiti maži Berniukai: prislopinti skimbtelėjimai tirpo ore tarsi bekūniai kaukai.

Hačingsas pasitrynė akis. Atrodo, kad pastarųjų trejų metų įtampa visgi baigia jį priveikti. Jau kuris laikas jis pernelyg greitai įsiunta, pernelyg dažnai pažaboti jausmai siūbteli išorėn.

Prisimindamas savo paties motinos protrūkius, jis neabejojo, kad namai, kuriuose pilna vaikų - ne kas kita, kaip pats tikriausias pragaras. Nuolatinė sumaištis, visąlaik grasinanti pratrūkti visišku chaosu. Ir vis dėlto... Hačingsui teko pačiam sau priminti, kad gyvenimas su tuntu tikrų vaikų yra tik viena pragaro pakopa. Be jos,

esama ir kitų - ten pragaras žymiai žymiai baisnis.

Ir jame gyvena jis, Hačingsas.

Tasai pragaras buvo Saulės stotis Ra - milžiniškas metalų gavybos fabrikas, plūduriuojantis Saulės paviršiuje. Ištrūkti iš čia buvo visiškai neįmanoma, o mirtis nuolat alsavo į pakaušį. Pievą, kurioje dabar stovėjo Hačingsas, Saulės stoties įnamiai įkūrė ten, kur anksčiau būta erdvaus medelyno, užimančio du viršutinius įmonės aukštus. Tik visai neseniai pavyko sukurti veikiančią ekosistemą: beveik metus teko įdirbinėti dirvą, išvesti tinkamas žolynų rūšis, paspartinti augimą dešimčių nykštukinių medžių, kuriuos išvykdama Sistemos Asamblėjos įsaku paliko Ra mokslininkų grupė.

Užbaigus pievos želdinimo darbus, Hačingsas ėmė dažnai čia lankytis, praleisdavo joje ištisas valandas, ypač - vėlai naktį. Administratoriaus pareigos atimdavo visą dienos laiką ir sukeldavo begalę rūpesčių, tad bent jau naktį jam būtinai reikėdavo vienaip ar kitaip pailsėti. Dėl tam tikrų biotechninių patobulinimų smegenyse Hačingsas miegodavo mažai, be to, jį nuolat kamavo graužatis dėl nusikalstamos praeities.

Nė vieno Karštosios Uolos gyventojų sąžinės neslėgė šitokio masto nusikaltimai, nors visi Ra įnamiai, įskaitant netgi tuos, kurie po sąmonės ištrynimo vėl tapo vaikais, buvo kaltinami tokio-
mis kraugerystėmis, kokių dar nežinojo civilizaci-
jos istorija. Kitais laikais visus juos būtų tiesiog
nuteisę mirties bausme. Tačiau Sistemos Asamb-
lėjos - dviejų planetų, dvylikos gyvenamų paly-
dovų ir dviejų milžiniškų Lagranžo kolonijų val-
dančiojo organo - nuomone, kur kas labiau ver-
tėjo apgyvendinti nusikaltėlius tokioje vietoje,
kur jie ne tik niekam negalėtų pakenkti, bet gal-
būt net teiktų tam tikros praktinės naudos. Tinka-
miausia tam vieta ir buvo karinio kosminio laivo
didumo metalų lydymo įmonė, įkurta Saulės
paviršiuje.

Hačingsui tokio sprendimo prasmė atrodė
esanti labai jau poetiška ir gerokai ironiška.
Robotai negalėjo efektyviai aptarnauti Ra, be to,
dėl pernelyg didelio pavojaus čia nebuvo galima
siųsti ir savanorių įgulos. Tad išėitis piršosi
savaime: užvis geriausia stotyje įkurdinti kalinius.
Tie Ra gyventojai, kurie gebėjo, apdorodavo
metalų lydinius Saulės Dubenyje - ne iš kur kitur
Hačingsas ir gavo aukso savosioms grandinėms.
Metalus jie distiliuodavo iš įkaitusios iki 6000
laipsnių plazmos, siautėjančios visai čia pat, tuo-

jau už visus juos saugančio Renerio jėgos lauko. Kiti gyventojai rūpinosi pačios stoties priežiūra; dar kiti rūpinosi tais, kurie nepajėgė pasirūpinti savimi patys: Vaikais ir sustirėliais, tai yra tais, kurių sąmonės taip nuniokojo įkalinimo siaubas, kad šios beveik visai liovėsi funkcionavusios. Sustirėliai nieko kita neveikdavo, tik šlaistydavosi laisvosiose zonose, užklupti greitmiego priepuolio, susmukdavo tiesiog ten, kur tuo metu būdavo, ir valgydavo kaskart, kai tik atsidurdavo netoli maisto procesoriaus. Tačiau jie nebuvo Vaikai.

Hačingsui atrodė, kad šitoks sąmonės ištrynimasis - pati žiauriausia ir drauge neįprasčiausia jų bausmės dalis. Jis niekaip nevaliojo suprasti, kodėl jam, baisiausiam visų laikų skerdikui, leista prisiminti savo gyvenimą iki daktarantūros studijų koledže - pats nusikaltimas buvo iškirptas iš atminties, - o kai kuriems kitiems išvalyta išvis beveik visa sąmonė - proto lygiu jie vėl virto trejų metų bambliais. Juk jeigu bausmė privalo atitikti nusikaltimo mastą, tuomet jis pats turėjo likti nedaugiau nei embrionu, o galbūt jį derėjo išvis sunaikinti. Bet nieko panašaus: jis liko daktarantūros studijas bebaigiančiu dvidešimt aštuonerių metų studentu, įkalintu pusamžio vyro kūne....

Pastabos

- 1) Anafilaksija - padidėjęs organizmo jautrumas pakartotiniam svetimų baltymų, serumų suleidimui.
- 2) Angstremas - ilgio matas - 10^{-10} metro.
- 3) Stochastinis - atsitiktinis arba tikimybinis.
- 4) Palimpsestas - rankraštis, parašytas pergamente ant nuplauto arba išskusto teksto; palimpsestai buvo paplitę senovėje ir ankstyvaisiais viduramžiais.
- 5) Konvekcija - reiškinys, kai judanti aplinka perneša šilumą, pvz., kai šilumą perkelia oro, garų arba skysčių srovės.